

MISSIÓ, LÍNIES ESTRATÈGIQUES I OBJECTIUS

Recerca Aplicada

“Podem resumir totes les característiques de la recerca qualitativa i assenyalar que el terme ‘qualitativa’ implica una preocupació directa per l’experiència tal com és viscuda, sentida o experimentada”

SHERMAN I WEBB, 1988

MISSIÓ

Crear un espai de treball col·laboratiu de recerca aplicada sobre els valors i les tendències de caràcter intangible i constructiu de la nostra societat.

Idea general

Es veu la necessitat d'establir sinergies positives entre totes les institucions i entitats que treballen per conèixer l'estat actual de les tendències socials i els valors de la nostra societat, així donar resposta conjunta a les demandes dels diferents àmbits que constitueixen el Pla de Valors i que són els pilars de la societat.

Situació actual

En aquests moments a Catalunya hi ha moltes institucions, centres de recerca, fundacions, observatoris que duen a terme estudis sobre fenòmens socials relacionats amb els valors humans i que fan un seguiment de les principals tendències, cadascun dels quals ho fa des de la seva perspectiva, amb unes finalitats i uns objectius particulars.

Algunes d'aquestes entitats han mostrat interès per impulsar un treball conjunt, en xarxa, que ajudi a fer més efectiu el seu treball i que faci possible inspirar les polítiques públiques del nostre país.

Proposta

Crear les condicions per posar en marxa una xarxa d'observatoris, el propòsit de la qual sigui esbrinar quines són les tendències constructives de present i de futur en la societat catalana. Els resultats d'aquesta àrea, degudament aplegats i interpretats,

podrien esdevenir un termòmetre social que serveixi per planificar accions d'un país democràtic que vol orientar totes les seves polítiques cap al bé comú, amb plena consciència i responsabilitat, d'acord amb els valors que inspiren aquest Pla.

MISSIÓ

Incentivar la recerca aplicada amb metodologies que facilitin la comprensió de les tendències constructives de la nostra societat.

Aprofitar les recerques realitzades amb metodologies quantitatives per identificar àmbits i variables que requereixen estudis qualitatius.

Promoure el seguiment sistemàtic de les principals tendències i demandes actuals i de futur vinculades al Pla de Valors.

Promoure la col·laboració efectiva d'institucions, centres de recerca, fundacions i altres entitats interessades en les recerques proposades.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES RECERCA APLICADA

1. Promoure el seguiment sistemàtic de les principals tendències i demandes actuals i de futur vinculades al Pla de Valors
2. Incentivar la recerca aplicada amb metodologies que facilitin la comprensió de les tendències constructives de la nostra societat
3. Aprofitar les recerques realitzades amb metodologies quantitatives per identificar àmbits i variables que requereixen estudis qualitatius
4. Promoure la col·laboració efectiva d'institucions, centres de recerca, fundacions i altres entitats interessades en les recerques proposades

LÍNIA ESTRATÈGICA 1

Promoure un seguiment sistemàtic de les principals tendències i demandes actuals i de futur de la societat vinculades al Pla de Valors

Idea general

Les noves tendències i demandes socials qualitatives que planteja el Pla de Valors representen un repte especial per a la recerca en les ciències humanes i socials, atès que requereixen mètodes de recerca apropiats per als objectes d'estudi. A Catalunya hi ha moltes institucions, centres de recerca, fundacions i entitats que duen a terme estudis i recerques sobre temes afins als valors que podrien coordinar les seves accions per fer un seguiment acurat de les principals tendències i demandes qualitatives de la nostra societat.

Situació actual

La tendència que s'observa en les polítiques de recerca en ciència, tecnologia i innovació posa l'accent en la recerca aplicada als àmbits de les ciències pures, i quan s'orienten a les ciències socials, es manté l'enfocament quantitatiu propi de les ciències pures, que no permet identificar tendències qualitatives de gran interès.

S'aprecia poc interès per desenvolupar una recerca més orientada a la comprensió dels fenòmens qualitius i les interaccions i pràctiques socials presents en els processos humans de la vida en general, individual i col·lectiva.

Els responsables acadèmics i polítics haurien d'estar atents a les inquietuds i les demandes creatives i positives de la societat civil, i fomentar la recerca, el seguiment i la interpretació d'una realitat social i política molt rica i complexa, que ajudi a actuar amb més eficàcia a l'hora d'acompanyar la transformació que ja es dona cap a una societat qualitativament millor.

Proposta

Promoure la recerca en les àrees de les ciències humanes i socials (el dret, la història, l'economia, la sociologia, la filologia, la filosofia, la pedagogia, la psicologia, l'economia ...) i vincular-la a la recerca sobre el medi natural i el medi ambient, de manera que doni resposta a les noves necessitats socials i ajudi al desenvolupament de les tendències emergents creatives més positives.

OBJECTIU 1

Fomentar estudis i recerques aplicades en els àmbits corresponents al Pla de Valors, i prioritzar-los d'acord amb les iniciatives i necessitats de la nostra societat.

OBJECTIU 2

Realitzar el seguiment de recerques que investiguin els fenòmens socials emergents i constructius, i el seu desenvolupament en la nostra societat, utilitzant les metodologies més adients per dur-les a terme.

LÍNIA ESTRATÈGICA 2

Incentivar la recerca aplicada amb metodologies que facilitin la comprensió de les tendències constructives de la nostra societat

Idea general

La recerca que avui es valora més es aquella que apunta a la racionalitat instrumental, en certa manera oposada a la recerca humanista i social. Estem parlant la que comprèn l'ésser humà i la societat, més enllà del seu desenvolupament econòmic, en totes les seves dimensions, el seu benestar i la seva plenitud, cosa que inclou l'elucidació del sentit de la seva existència. Destriar els aspectes quantitatius dels qualitius, i aclarir la importància d'aquests darrers, és indispensable per plantejar una aproximació metodològica en el conjunt de les ciències humanes i socials que estigui alineada amb el Nou Paradigma.

Situació actual

Les persones i les societats tenen i senten la necessitat de respondre preguntes fonamentals sobre si mateixes i el món que els envolta, sobre la seva natura, raó d'ésser i funcionament.

Tanmateix, són molt poques les recerques que es plantegen donar respostes a aquestes qüestions. L'apogeu dels mètodes de recerca socials qualitius té a veure amb l'emergència de perspectives i teories crítiques. Es mostren més adequades totes aquelles eines analítiques que descansen en la interpretació, amb l'objectiu de buscar la comprensió de la realitat social i comprendre la seva naturalesa d'una manera integral, superant el reduccionisme i la fragmentació.

Proposta

Ponderar la recerca com a font primària de coneixement tant en el camp de les ciències experimentals com en el de les ciències socials i humanes, amb enfocaments transdisciplinaris que permetin obtenir una visió més integral de la nostra realitat i una comprensió més clara de la nostra responsabilitat. La importància i la repercussió cultural, social i econòmica de la recerca ha de constituir un objectiu de país, i això implica que els programes de govern han d'apostar per una política científica que promogui les tasques i activitats científiques vinculades al Nou Paradigma en què puguin participar plenament tots els sectors de la societat que hi tinguin interès.

OBJECTIU 1

Definir objectes d'estudi vinculats amb els objectius dels àmbits i els eixos transversals Pla de Valors.

OBJECTIU 2

Dur a terme mesures concretes adequades, per mitjà de la recerca, per aconseguir resultats satisfactoris que assegurin el desenvolupament i el benestar col·lectius.

OBJECTIU 3

Estimular i acompanyar una política científica que ponderi la recerca en ciències humanes, socials i ambientals com a font primària de coneixement del que succeeix en la realitat del nostre país, en ràpida transformació i amb unes interdependències cada vegada més àmplies i complexes.

LÍNIA ESTRATÈGICA 3

Aprofitar les recerques realitzades amb metodologies quantitatives per identificar àmbits i variables que requereixen d'estudis qualitatius

Idea general

Un bon estudi sobre la realitat i les necessitats socials requereix una aproximació adient a la realitat social, diversificant les metodologies i tècniques de recollida de dades i anàlisi, i emprant metodologies qualitatives sempre que calgui. Tal com deia Gadamer ⁸ (1977): “el veritable problema que plantegen les ciències de l'esperit al pensament és que la seva essència no queda correctament agafada si les mesura segons el patró del coneixement progressiu de lleis. L'experiència del món socio-històric no s'eleva a ciència pel procediment inductiu de les ciències naturals (...) l'objectiu no és confirmar i ampliar les experiències generals per assolir el coneixement d'una llei del tipus de com es desenvolupen els homes, els pobles, els estats, sinó comprendre com és tal home, tal poble, tal estat, què s'ha fet d'ell, o formulat molt generalment, com ha pogut passar que sigui així”.

---

⁸ Gadamer, H. (1977). *Verdad y método*. Salamanca: Sígueme.

Situació actual

La ciència social tracta de comprendre el significat subjectiu de l'acció social i per aquesta raó la seva metodologia no pot ser la mateixa que la de les ciències físiques. Les ciències socials han d'abordar aspectes qualitatius complexos, sovint intangibles, que són essencials per al benestar de les persones i dels pobles, a diferència de l'explicació reduccionista i causalista pròpia de les ciències naturals. Per això, cada vegada s'impulsen més recerques que consideren l'ús de mètodes mixtos (quantitatius-qualitatius) i que permeten obtenir visions més completes i integrades d'unes realitats molt dinàmiques, complexes i en ràpida transformació.

Proposta

Davant les noves tendències d'estudis i recerques s'haurà de fer èmfasi en la metodologia i les tècniques d'investigació adients. S'ha de mostrar l'amplitud d'enfocaments, la diversitat de les àrees d'estudi i els múltiples mètodes de recerca que permeten abordar els treballs de recerca, per obtenir visions integradores i significatives, que superin la fragmentació pròpia dels mètodes reduccionistes materialistes.

OBJECTIU 1

Preparar les condicions que possibilitin la recollida i anàlisi de dades de la realitat social, de manera que es combinin resultats rellevants per a la recerca en ciències humanes i socials que integrin enfocaments quantitativs i qualitativs, segons l'objecte d'estudi.

OBJECTIU 2

Utilitzar tota classe de fonts d'informació per tal d'iniciar una recerca en l'àmbit social, fent una lectura crítica dels enfocaments tradicionals.

LÍNIA ESTRATÈGICA 4

Promoure la col·laboració efectiva d'institucions, centres de recerca, fundacions i entitats interessades a dur a terme les recerques proposades

Idea general

No es poden plantejar polítiques públiques solvents sense disposar de prou coneixement de les tendències presents i futures de la societat des d'un punt de vista qualitatiu. A Catalunya hi ha moltes institucions i entitats, que fan estudis i seguiments sobre les noves tendències i necessitats socials que podrien coordinar millor els seus esforços i activitats, en un treball en xarxa, per millorar-ne l'efectivitat, tant respecte als temes tractats com pel que fa al necessari retorn dels seus resultats a la societat.

Situació actual

El món actual demana polítiques que es fonamentin en dades empíriques, en dades extretes de la societat civil i del seu entorn, físic i social. La feina de les institucions, grups, fundacions,

observatoris, etc. del nostre país que fan el seguiment de les tendències socials sovint resta en el paper i no es tradueix en accions de millora social. A més, una gran part de la seva activitat es desenvolupa amb poca cooperació, i bona part dels resultats dels seus treballs no arriben als poders públics ni als sectors potencialment interessats de la societat, que en voldrien fer ús.

Proposta

Promoure la cooperació en la recerca en les àrees de les ciències humanes, socials i ambientals i la seva difusió. La recerca en aquests camps és tan essencial per al desenvolupament dels països com ho és la recerca en les ciències experimentals i tecnològiques. No solament perquè són un dels pilars de la consciència de país, sinó també perquè ja no podem ignorar que el desenvolupament real dels pobles i de les nacions no depèn d'indicadors econòmics, sinó de la seva salut, benestar i felicitat.

OBJECTIU 1

Buscar fórmules de cooperació entre les diferents institucions, fundacions, instituts de recerca i entitats perquè duguin a terme les recerques proposades en els diferents àmbits i eixos transversals del Pla de Valors.

OBJECTIU 2

Generar vies d'aplicació (programes, assessoraments, etc.) perquè la investigació tingui possibilitats d'atendre efectivament les demandes socials i ambientals a fi de prevenir, sempre que sigui possible, o ajudar a resoldre els conflictes emergents i previsibles.

OBJECTIU 3

Fomentar i participar en el debat i reflexió sobre la recerca en les temàtiques més vinculades al Pla de Valors amb l'ajut dels mitjans de comunicació.

